

Omhändertagande efter döden

- Notera datum och klockslag då dödsfallet inträffade och anteckna i omvårdnadsjournalen.
- Stäng av eventuell pågående oxygentillförsel och intravenös infusion.
- Eventuella katetrar, sonder och dropp tas bort.
- Om den avlidne har något implantat som måste avlägsnas innan kremering, till exempel pacemaker, defibrillatorer samt nervstimulatorer, skickas en remiss till obduktionsavdelningen. Dessa dosor innehåller batteri som kan explodera vid kremering.
- Eventuella implantat anges i dokumentationen "Identitetshandling" (bil 3)
- Eventuella större förband, dränagerör i sår och central venkateter ska sitta kvar. Port-a-Cath och Peg-sonder kan lämnas kvar.
- Den avlidnes tillhörigheter som kläder, smycken och klockor ska tas om hand av närstående. Om dessa inte är närvarande ska tillhörigheter tas av den avlidne och förvaras enligt gällande rutiner.
- Tvätta av kroppen vid behov.
- Sätt in protes om sådan finns och passas. Lägg annars i märkt proteskopp.
- Kamma håret och slut ögonen på den döde.
- Klä den döde (gärna tillsammans med närstående om de vill) i de kläder som bestämts eller i nattskjorta. Sätt på inkontinenshjälpmedel och underbyxor.
- Stötta upp hakan. Höj gärna huvudändan på sängen något.
- Lägg den dödes händer över bröstet.
- Lägg över ett lakan men täck inte ansiktet.
- Finns önskemål från de närstående, kan bisättning¹ ske i det egna boendet.
- Tjänstgörande sjuksköterska **bör** vara med och ta hand om den döde, antingen tillsammans med närstående eller vårdpersonal. Detta är extra viktigt vid ovan personal, oväntade dödsfall, exv. inom stöd och omsorg.

Före transport från boendet:

Fäst identitetsband (HSLF-FS 2015:15) på den avlidnes hand- eller fotled.

Fäst identitetshandlingen (bilaga 3) väl synlig på överlakanet.

Transportera inte bort den döde förrän alla formaliteter är klara och de närstående tagit farväl. Sjuksköterskan avgör när det är dags för transport och kan om hen inte själv är närvarande utse någon ur personalgruppen att ansvara för transporten. Transport behöver vanligtvis inte ske nattetid. Inom Stöd och omsorg finns även lokala checklistor då dödsfall sker mer sällan.

¹ Med *bisättning* avses inom Svenska kyrkan att kistan placeras i kyrkans bårhus eller annan lokal i anslutning till kyrkan. Ibland avses med bisättningen visning dvs. när närmast närstående samlas för att ta avsked av avlidne och för att hålla en stilla stund. När kistan är öppen kan närstående lägga ner minnen i kistan.